

List izhaja vsak petek

in velja s poštnino vred in v Gorici domu poslan: za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gold. 50 s., za četrto leta 80 sold.— Kdor sam po-nj pošilja, plača 2 g. 50 s. Za ude nar. - pol. društva „Gorica“ je cena določena, kakor za druge naročnike. Posamezni listi se prodajajo po 6 sold. pri knjigarju Soharju na Travniku.

GLAS

Naročnina in dopisi

naj se blagovoljno pošiljajo opravištvu v nunskih ulicah h. št. 386. Vse pošiljatve naj se frankujejo. Rokopisi se ne vračajo. Oznaniła se sprejemajo. Plača se za navadno vrstico, če se naznanilo samo enkrat natisne, 8 sold., če dvakrat, 12 s. če trikrat, 15 s.; za kolek vsakrat 30 s.

Pij IX.

Prihodno nedeljo bomo obhajali 28. obletnico papeževega kronanja. Obširne priprave v ta namen se delajo povsod; časniki vseh barv, posebno katoliški, označujejo Pijeve zmage.

Glavno zlo naše dobe je uporni duh, ki na vse strani razjeda, ktereja je Pij IX. jasno spoznal in ga srčno spodbija. Naše stoletje dela z vso silo na to, da podstavne stebre, ki nosijo družbo, razdere, imenovaje bliščečo zмото resnico, dovršena fakta pa pravico. Na vsak način se hočejo zapustiti verski nazori prednikov in sicer, kakor pravijo, v prid znanstvu in napredku.

Med takimi smešnjavami povzdiguje Pij svoj glas; njegova beseda je duhoven meč, ki zмото pod krivo odejo resnice preganja. Že v prvi encikliki od 9. nov. 1846 znači novodobne sovražnike Kristusove, ki odpirajo svoja usta, da kolnejo, ki kažejo, da verske skrivnosti so človeška iznajdba, ki hočejo sami poznati pot do sreče in se vkljub svojim okornim in krivim dokazom imenujejo modrijane. Posebno močen udarec proti zablodam prevzetnih duhov je dogma o neomadeževanem spočetju M. D. Racionalisti so učili ljudi, da dosežejo svoj cilj, ako delajo z lastnimi močmi, rabijo svoj razum, razvijajo svoje zmožnosti, zadovoljujejo svoja nagnenja. Marijino spočetje jim je pokazalo, da so poddedovali popačenost in greh, da naravne moči ne zadostujejo, da nebeška milost je neobhodno potrebna, ako hoče neumrjoča duša združena ostati z Bogom. Z brezverskimi sistemi v Piemontu, na Španskem v južnoamerikanskih republikah se je Pij

bojeval. Liberalizma se ni strašil, ampak sklical je občni cerkveni zbor.

Resnica in milost sta življenje cerkve in vernikov. Sedemkrat je Pij IX. razpisal popolne odpustke v spodbudo duha pokore in v dosego božje pomoči. Skušnja uči, da slab nauk ne pokvari le duha, ampak tudi srce. Vidimo da liberalci so večidel v spolnovanji verskih dolžnosti nemarni. O namenu človeka nimajo pravega pojema, zapisali so vživanje na svoje bandero in so zakleti sovražniki pokore. Da bi se spriidenost ustavila, je papež odprl spokornikom cerkvene zaklade. — Častiti mučenci in služabniki božji, ktere je Pij svetnikom pristel, so veliko pripomogli, da se vera širi in ljubezen krepi.

V začetku Pijevega vladanja so liberalci slavili papeža kot angelja in rešitelja Italije, da bi ga s prilizovanjem dobili na svojo stran. Pij izda ustavo, ki bi morala zadovoliti vse pravične želje njegovih podložnikov. Ali revolucijska stranka je zahtevala več: naj se prekuene v državah obstoječi pravni red, naj blagoslovi vojsko, ki je bila proti Avstriji obrnjena. Pij se je temu ustavljal; hvalisanje se je premenilo v sikanje in preklinjanje, papež je moral bežati. Ko se je spet povrnil v Rim, je z enako stanovitnostjo odbijal vse nakane upornikov. Piemonteška vlada ga je oropala njegove države, in poglavar cerkve ni imel drugega orožja proti posilstvu, ko protest. S tem orožjem je svoje sovražnike, na videz zmagovalce, moralno uničil. Proti revoluciji bije nepretrgan boj; nikakor ni voljan pogoditi se z njo. Ta neomahljiva stanovitnost mu zbuja resnično sočutje ne samo katoličanov, ampak vseh prijateljev pravice, in rada.

Po vsi zemlji raztreseno čedo objema Pij z očetovsko ljubeznijo. Kjer koli so bili udje kat. cerkve stiskani, se je za njne potegoval, ter je vladarje spominjal njihove dolžnosti. S 6 katoliškimi in 3 nekat. vladami je sklenil konkordate. — Z enako neutrudljivostjo je skrbel za razširjenje in vtrjenje katoličanstva po protestantskih in ajdovskih deželah. Do 1. jan. 1874 ni ustanovil nič manj, ko 188 nadškofij, škofij, ap. vikarijatov in drugih cerkvenih predstavništev.

Zraven dušnega prida je bil vedno vnet tudi za telesno blagostanje svoje velike družine. Njegova radodarnost ni poznala mej rimske države; kjer koli so trpeli katoličani preganjanje, potrese, povodnji, vojsko, lakoto, za vse je imel skupni oče srce in je po svoji moči pomagal. Še zdaj, ko živi od miloščine svojih otrok, deli pri-nešene mu darove z revnimi in preganjanimi.

Pred celim svetom stoji Pij IX kot papež, ki je visoko dostojnost svojega se-deža vsestransko varoval. Kar ga posebno odlikuje, je njegov boj proti liberalizmu in revoluciji. Nikoli ni resnice zakrival, nikoli ga ni lažnjivi blišč novodobne omike le za trenutek oslepil; srčno in neustrašeno stoji laži nasproti. To mu je nakopalo neugasljivo sovraštvo liberalnih junakov, ki ga grdijo v vseh slabih časnikih. Svet in evangelij se ne bota nikoli sprijaznila; z drugimi besedami, tisti liberalizem, ki se imenuje novodobno civilizacijo, bo v večnem sovraštvu s syllabus-om in dogmatičnimi sklepi vatikanskega zbora. Ravno tako ne more revolucija od Pija IX nič dobrega pričakovati; ne prilizovanje, ne strahovanje ne premeni papeževega odgovora: „ne mo-

Listek.

Sv. Janez Nepomučan.

(16. maja.)

(konec).

1541—1752.

Viri dajejo Janezu različne naslove: Pomučan, Nepomučan, doktor, magister, korar, generalvikar; vzroka njegovega mučenstva se navajeta dva: eni pravijo, da ni hotel razodeti spovedne skrivnosti, drugi, da je proti kraljevi volji potrdil kladrubskega opata. To je napeljalo P. V. Hagek-a, da je prvi pisal o dveh Janezih: eden, kraljičin spovednik, vržen 1383 v Veltavo zaradi spovedne zamolčljivosti, drugi, nadškofov generalvikar, vtonjen 1393 zaradi kladrubskega opata (Kronyka Czeska. V Praze 1541. fol. 354. 356). Za njim so pisali vsi češki zgodovinpisci o dveh Janezih: Dubrarius, Boregk, Pontanus, Pes-

sina de Czechorod, posebno jezuit Balbin 1670. 77. — Misel o dveh Janezih, in da je bil Janez spovednik 1383 potonjen, se je po Hageku tako trdno vkoreninila, da celo v Rimu niso dvomili o njeni resnici in so jo djali v bullo canonisationis. Vendar zaradi tega se cerkvi še ne more očitati, da je zmotljiva v kanonizaciji svetnikov, ker bistvena reč je le to, da je svetnik resnično živel, in da je sveto živel. Vse drugo so postranska prašanja (accidentia). — Pomota o smertnem letu Janezovem je tirjala siloma drugo pomoto. Ako je sv. Janez Nep. umrl 1383, ni mogel biti spovednik kraljice Sofije, druge žene (od 1389) Venceslavove, ampak prve kraljeve žene Jovane, ki je umrla ponoči 31. dec. 1386. Hagek nima kraljičinega imena.

1752 — 1873.

L. 1752 so sloveči J. S. Assemani,

kustos vatikanske biblioteke, Wokaun, praški namestni škof, in učeni piarist Dobner to reč vsled dobljnega starega rokopi-sa resno pretresovali in so prišli do prepričanja, da 1390 mučeni Jan. Pom. in 1729 svetnikom pristeti Jan. Nep. sta ena in ista oseba, da zvižalni kralj se je poslužil kladrubske zadeve le kot ugodne priloznosti, da bi se nad molčečim duhovnikom znosil, in da bi na tezalnici zvedel spovedno skrivnost. „Kritični mojster Dobner“, kakor ga Palacky (Gesch. v. Böhm. III 62. op. 70) imenuje, je o tem spisal posebno knjižico: Vindiciae etc. Pragae et Viennae 1784. Njegovega mnenja so se potem zgodovinarji (Höfler, Ginzler, Stadler) po večem prijeli in ta misel bo pred sodiščem historične kritike vedno največoveljavo obdržala. Dobrowsky, Pubitschka, Zimmermann so zastonj iskali dokazati dva Janeza; Pub. sam priznava, da Dobnerjevo mnenje ima dosti trdno zgodovinsko

remo". Njegovo stanovitno zanikanje napolnuje narode z navdušenjem in uči vladarje, da morajo v vseh okoliščinah pravico braniti.

Slavnostne dneve, ktere obhaja Pij IX. 16. in 21. junija, so katoličani celega sveta srčno želeli in je z veseljem pozdravljajo, ker dajejo priložnost pokazati na poseben način žaljenemu višemu pastirju pokorščino in ljubezen svojih zvestih. V mnogih zborih se vršijo posvetovanja, kako bi se obletnica spodobno praznovala, in kar se kdo lepega izmisli, vse izvršijo združene moči. Naj se toraj tudi med nami vredno slavijo veseli dnevi: ljudstvo naj se podučuje o pomenu in imenitnosti teh dnij, v hiši božji naj se prejemajo ss. sakramenti, javne in iskrene molitve za glavarja cerkve naj se pošiljajo proti nebesom, hvalne pesmi in splošno veselje naj poveljujejo ta dan. Po različenosti ljudij in krajev naj se različno praznuje 21. junij; edini bodimo pa vsi v pokorščini in ljubezni do prestola Petrovega, do skupnega očeta, Pija IX.

Dopisi.

Kamno, 14. junija. Ena goreča i uže davno gojena želja spolnila se je danes našej občini. Kjer nam je pred malo leti še rasel telesen kruh, tam smo si postavili dušno žitnico. S pomočjo božjo i dobrotnikov postavili smo v našej občini hišo Gospodu nebes i zemlje, i danes jo je napolnil On s svojim Veličastvom. Imeli smo danes blagoslovljenje naše nove cerkve i prvič v njej službo božjo, katero so opravljali v. č. g. dekan iz Tomina, spremljani od petih č. g. duhovnov te okolice.

Navdušenja i veselja naše občine vam ne bom popisoval, ker si ne upam dostojno izreči, kar občutijo danes naša srea. Pozabili smo trud i stroške toliko več, ko so nas vč. g. dekan v pridigi živo spominjali obilnih tolažil i milosti dobrot, katere nam hoče tukaj deliti usmiljeni Bog. K slovesnosti so pripomogli tudi izurjeni tominski pevci pod vodstvom izvrstnega pevovodja g. učitelja Fajgelja. Slovesnosti se je udeležilo tudi mnogo ljudstva iz okolice, dasiravno je bilo vreme mokro i skoraj mrzlo,

podlago. (Chronol. Gesch. v. Böhm. 51). 1874.

Nekoliko drugači učijo novi učeni v naših šolah; pravijo, da sv. Janeza Nepomučana do 1729 ni nikdo častil, da Čehi so častili Husa kot narodnega mučenca, da jezuitje so se Husa zbal in so njegovemu češčenju podtaknili Jan. Nep., da so Husovo statuo (kip) pobelili, s štolo oblekli, ji kelih izbili in križ v roke djali, da so hoteli z Janezovo legendo spoved priporočati, ki je bila zaradi protestantizma v nevarnosti. — Mladi vitezi se borijo za ostroge à la Don Quixotte. Zgodovina spričuje, da Janeza je ljudstvo častilo na njegovem grobu, na tistem grobu, ki je bil 15. aprila 1719 sodnijsko preiskan. Hus nima groba, ker je bil v Konstanču sežgan, in njegov pepel je bil v Reno vržen, da bi ga Čehi ne dobili. Hus je umrl 1415, Janeza imenuje nadškof že 1393 „martyr sanctus“.

ker pretečeno noč je sneg pobelil naše gore. Zdaj nam ostaja pa le še ena želja, da bi namreč cerkev ne ostala zapuščena, ampak da bi kmalo mogli dobiti dušnega pastirja.

Komen, 14. junija. Gospodu dopisniku iz Komna v predzadnjem listu „Soča“ moram pred vsem javno izreči, da k spisu ovega članka ga ni nagibal občni blagor, temuč le njegova znana strast in posebno pa njegov zlobni namen, da g. nadučitelja kot organista v ljudskem mnenji poniža in zaničevanju izda; zraven tega pa tudi, kar mu je posebno pri sercu, da duhovenstvo ogrdi, nesramno obrekuje ter mu na ta način ljudsko spoštovanje in zaupanje odvzame. Vse to je dovolj razvidno iz ovega dopisa. Za to je pa tudi omenjeni dopis občno nevoljo izbudil, vsaki pošten čitatelj ga je grajal; in ker noče biti nobeden pisatelj ovega članka, se v obče govori, da dopis nikakor ne izvira iz Komna, temuč iz tiste zlobne kovačije, v kateri se pšice pripravljajo, da vero in vse, kar je dobrega in svetega s satanskim veseljem napadajo. — Na županovo in drugih željo je nadučitelj prevzel orglanje v cerkvi brezplačno, ali kakor se je sam lepo izrazil „k slavi božji“. Tudi Komenski pevci so mu nektre kratki pomagali peti v splošno zadovoljnost. Ako pa pevci nočejo vselej peti, kdo jih more prisiliti? Ker je pa pred zadnje „Soča“ g. nadučitelja, kot organista in pevca, nesramno in gerdo napadla, so se nekteri občinarji bali, da on s tem razaljen orglanje popusti; kako so se pa začudili, ko jim mirno in ponosno reče: „V čast, ne pa v sramoto si štejem, če me „Soča“ graja“. Sočni dopisniki niso mogli gospodu B. pred nastopom nadučiteljske službe v Komnu drugega očitati, kakor da je klerikalen. Po nastopu službe so že drugo iztuhtali, da je nesposoben za to. Obče pa je znano, da g. B. se že čez dvajset let s šolo peča v splošno zadovoljnost.

Kar se tiče orgljanja in petja v cerkvi, moram reči, da g. B. je storil do sedaj, kar je mogel in da si bo v prihodnje gotovo prizadeval, da bo kake pevce izučil, ako sedajni ne bodo hoteli z njim peti; to poročstvo mi daje njegova posebna mar-

Missijon Čč. Oo. Kapucinov v Braziliji.

Pernambuk 15. oktobra 1873.

Častivredni Oče!

Velika, veličastna, čudovita je moč prave vere nad človeškim srcem. Bog bodi za to zahvaljen! Samo prava vera zamore ukrotiti srce divjaka, ona sama spreminja ljudojedce v krotke, pohlevne in ponižne jagnjeta Jezusove čede. Prebivalci velikih in omikanih mest, pogledjte tje v še prvotne gojzde Sladke Reke (Rio Dolce), in zagledali bodeite ginljiv obraz, kakoršnega ne najdete lahko drugod, to je, videli bodeite divjaka, telesno, нравno in dušno skoraj doli med neumno živino ponižanega, ker se je bil ločil od Boga in prvotne omike, vnovič po apostoljskih Gospodovih služabnikih poklicanega v hišo svojega Boga in vmeščenega v veliko družino nebeškega Očeta.

Bilo je 12. junija 1873 na praznik sv. Rešnjega Telesa, v središčnem Aldea-

ljivost in delavnost. Ako bi bil g. B. še boljši organist in pevec, bi vendar ne mogel se popolnoma s sedanjimi pevci zlagati, za to ne, ker nima ne veselja ne volje po krčmah posedati in po noči voglariti in spijoče buditi.

Sočinega dopisnika, kateri je kvasil o g. B. kot organistu, in tudi dosti govoril, pa nič povedal, o nekem duhovnu, ter obljubil prihodnič kaj povedati o duhovnih, o jeziku v šolah in Bog ga vedi kaj še prosim, naj le določno piše.

V Škerbini, 15. junija. Te tri dni je pri nas deževno in zelo mrzlo vreme, burja pa tako neusmiljeno piše, da je po polji mnogo škode napravila ter sadje in sosebnogrozdje tako otresla in oblomila, kakor najhuja nevihta in toča stori. Po tleh leži polno omladja in listja, kakor jeseni, kedar odpada. To nij bila navadna burja, ker je tako čudno zavijala, da je vsa zavetja obiskala in povsod dosti škode naredila.

Letošnja spomlad je res odveč nemila, vsako upanje pokonča kmetu pred očmi. V naši srenji je mnogo češenj, ravno so dozorevale, in še ta teden so imeli priti nemci po nje, pa neusmiljena burja jih je tako otresla in otolkla, da je samo na njih v naši srenji više tisoč gold. škode naredila. To je tem britkeje, ker je uže tako obupno slaba letina.

Kljub temu pa se škrbinski fantje in dekleta dobro pripravljajo za ples, katerega bodo imeli na spomin cerkvenega blagoslovljenja, t. j. prihodnjo nedeljo. Vendar pa hočejo fantje prvo tudi Bogu čast skazati, ter so se pogodili z vojaško godbo, katera pride tisti dan iz Trsta, da bo pri obhodu svirala, in bodo pri cerkveni slovesnosti na svoje stroške streljali.

Ne morem si kaj, da ne bi omenil pri tej priložnosti še velike nespodobnosti, da je uže toliko let tik cerkvene posvečene stene gnojišče, katero bi se bilo pri količkaj boljši volji uže davno lahko odstranilo v večo čast božjo. To naredi osobito naputje kaj neprijeten vtis.

Iz Cerknega, 15. junija. — (Sneg — letina — podzemeljska jama) Sneg in zopet le sneg, kedaj ga bo konec! Komaj je

mento-u (pristavi) imenovanem po neomadežvanem spočetji Marije Devive, v Itambakuri, tretjem oddelku okroga, ki mu pravijo Mukuri, in vse se je gibalo v nenavadnem življenji od ranega jutra. Mala lesena cerkvice, pokrita z orehovo skorjo, je bila dans lepo ozaljšana z belo in rudečo tkanino, čedno okinčana z divjimi cvetlicami, in z vejami palmovimi in drugih dreves. V spodobni daljavi od cerkvice je bil postavljen prenosen altar, in v sredi med cerkvico in altarjem so ubogi divjaki nasadili malih palmovih drevesic na vsaki strani. Po peti maši je bila procesija, ki se je tako le vršila: Od spred je nosil križ *Antonio dos Santos*, pobožen sedemdesetleten starček, ki je bil tri milje daleč prišel s svojimi otroci, sorodniki in sosedi; on je od spred s križem korakal, in po lesoviji pot delal, da je mogla procesija za njim, dokler so prišli do Aldeamento-a. Za križonoscem so v lepem redu stopali po dva in dva možki s svojimi zvon-

v zadnjih 14. dneh hudo pripekajoče solnce zadnji sneg na našem Poreznu (5150' visok) razstopilo, že smo ga včeraj in danes zopet na bližnjih, celo nizkih hribih zagledali in gorkomer nam je padel za 10 stopinj čez dan; k sreči nema ta, po letu nam neljubi gost, več obstanka, ker ko bi tako šlo naprej, kaj bi bilo z našimi pridelki. — Letina nam dovolj dobro obeta: žita so prelepa, sadja bo obilo, naj več jabelk, malo manj hrušk prav malo pa češpelj in orehov. Kake nevihte nas Bog obvaruj! sicer bi bilo slabo za našega kmeta, ker prav malo jih je, katerim bi letos ne bilo potreba kupovati živeža — Pred kakimi 40 leti je bilo v Ravnah ($\frac{1}{4}$ ure nad Cerknem) videti še precej veliko in čedno podzemeljsko jamo s prelepimi, vmes prav snegobelimi stalaktiti (kapniki), katerih se je veliko odneslo; nahajajo se v Liubljanškem muzeji in po drugih zbirkah. Marsikterega prijatelja narave je ta jama privabila v Ravne. Ko so pa blizu jame novo hišo zidali, so vhod, Bog ve, iz kakega vzroka, zasuli in celih 40 let ni bil nihče več v jami. Še le letos se je po prizadevanji posestnika g. Ivana Kofol-a jama zopet odprla, vhod čedno popravil, pota po jami zravnila, da se sme slehern brez strahu va-njo podati in naravo v njenih prečudnih izdelkih občudovati. Izplačalo bi se zlasti naravoslovcu specialistu to jamo obiskati zaradi podzemeljskih hroščev, katerih se obilno tamkaj nahaja.

Iz Brd, 16. jun. Desolatione desolata est terra!

Kakor peklena furija je divjala mrzla burja po naših Brdih 13. 14. in 15. junija. Kaj enacega ne pomnijo stari ljudje. Grozdje, ki se je ravno razcvetelo in je obetalo obilno trgatve, je neusmiljeno obrala; žito je po tleh pometala; turšico in fižol je bolj kot naj hujša slana posmodila; sadje je otrsela — in celo drevesa rila: z eno besedo opustošila je hudó vinograde in polje.

In taka in še strašnejša Jobova sporočila nam dohajajo od blizu in daleč. —

Uže lani so ljudje lakote medleli v nekaterih krajih; poživali so pretečeno zimo in pomlad *boduče* jesenske pridelke — in

čki in kreguljami, s katerimi so vedno zvončkali, kar jim sicer veliko veselje dela. Za njimi je nosil čast. O Serafin iz Gorice sveto Rešnje Telo, spremljan od č. O. Angela da Sassoferrato, ki mu je bil za dijakona, vse okoli njiju pa veliko divjakov raznih rodov s prižganimi svečami in se zvončeki v rokah, med njimi nekteri s puškami, ki so med svetim opravilom streljali. Za presvetim Rešnjim Telesom pa v dolgi vrsti so sledile ženske v lepem redu in z vidno pobožnostjo.

Iz cerkvice šla je procesija, kakor smo povedali, med nastavljenimi palmovimi drevesi do prenosnega altarja; med procesijo sta omenjena misijonarja pela *Tantum ergo*, med tem, ko so verniki v portugiskem jeziku prepevali: *Benedito e laudado seji o santissimo Sacramento da Eucharistia*, in ženske so odgovarjale: *Fructo do ventre sagrado da Virgine purissima Santa Marija!*

Ko so do altarja prišli, in je bila možtranca nanj postavljena, je O. Serafin

sedaj je upanje v dobro letino razdraženi vihar odnesel!

Socijalno — oziroma želodčno vprašanje se bode letos neprijazno oglašalo pri durih osiromašenega kmeta.

Ali bodo pa zbrani „očetje“, kedar se snidejo v dunajski lesenjači, pokazali kaj srca za ljudske reve? Če ne bodo imeli bolj siljenih rečij!

Skovali so spone za svobodo katoliške cerkve; vrezali so brzde za duhovnike, ki ne ležijo v prahu pred malikom vsemogočno države, — treba bode še s civilnim zakonom srečo krščanskih družin in podlago zdravega, moralnega družabnega reda spodkopati in Jezusovcem — brezverstvu nevarnim s potnimi listi dokazati, naj ne iščejo svobode vesti v ustavaški Avstriji! Fuks-i in Dittes-i bode poskrbeli, da se bodo podvzivali takim in enakim potrebam v okom priti.

Za študije socialnega in narodnega vprašanja niso imeli ljudski očetje do sedaj časa! — Borsnim spekulantom, vitezem denarnega poloma so pomagali z 80 milijoni, katere naj žulji ubozeja ljudstva skladajo; kedó bode pa stradajočemu ljudstvu kruh lomil?

Se strahom nas navdaja neka misel, katere si ne upamo tukaj zapisati. Ali bodeš ukal samosvesti in neodvisnosti v mišljenji in delovanji pri človeku borečemu se z naj nujnejšimi dnevnimi potrebami?

Bodočnost se nam ne smehlja in bilanca za l. 1874. ne kaže biti vgodna boriteljem za verske in narodne svetinje!

Bog daj, da bi se motili!

Ogled.

Avstrija. Huje kakor bi bilo iz jasnega trešilo, osupnila je naše ustavake vest, da skupni vojni minister Kuhn je dobil odpust in da na njegovo mesto pride c. k. namestnik v Pragi, baron Koller, general. Ta prememba pomeni nekaj, to slutijo vsi. Vojni minister Kuhn je skoz in skoz ustavevec in vsled tega ravno tako liberalen. Liberalizem, kateremu se je bil udal, hotel je vpeljati tudi v armadi in jo liberalno v smislu naših ustavakov napraviti. Žalibog

prižgal kadilo in pokadil sv. Rešnje Telo. opravil navadne molitve, in na to podelil sv. blagoslov. Se vé, da so vsi pričujoči na kolena padli, in pobožno molili Jezusa v presvetem sakramentu. Na to se je procesija po isti poti in v istem redu nazaj do cerkve obrnila. Tako se je obhajal praznik sv. Rešnjega Telesa 12. dan junija 1873 v Aldeamento-u (ali na pristavi) neomadežvanega spočetja Marije Device v Itambakuri.

Kdo je bil mislil lani, tedaj eno leto, predno so čč. oo. kapucini meseca septembra 1872 sem prišli, ali kdo bi bil verjel, da bode prihodnje leto divji ljudožeri, presveto Rešnje Telo v lepi procesiji pobožno spremljevali, kakor da bi bili omikani in pokorni otroci?

Toda ti divjaki, poprej tako neukroteni in hujši od divjih zverí, ne samo da so zdaj dokaj uneti za čast božjo, da so pokorni in udani svojim dobrim misijonarjem, ki ne iščejo nobenega lastnega do-

se mu je to precej posrečilo, pa ne v čast in veljavo avstrijske armade. Da njegov odstop ni našim ustavovercem po volji, ki se nar bolj bojijo močne armade, ker znala bi jim ta njihove pruske (!) namene prekrizati, razumi se lahko. Sicer je min. Kuhn že večkrat prosil za odpust in tudi zadnjič po sklepu delegacij; vendar mu je prišel zdaj nenadoma. Zdaj gre kot poveljnik v Gradec.

Da gre min. Kuhn, to bi ne bilo še tako hudo za ustavoverce, ali da Nj. Veličanstvo pokliče iz Českega generala in namestnika Koller-ja, dušo in steber ustavoverskih Pemcev, in to ravno pred volitvami, to jih je popolnoma omamilo. General Koller kot c. k. namestnik na Pemske je našim centralistom *nenadomestljiv*; naj pride kdor koli, tako strogo in surovo proti *sovražnim* Čehom postopati, težko bo kdo zamogel. Na Koller-jevo mesto pride neki c. k. namestnik na Moravskem, baron Weber. — Vrh tega skrbi naše prusake, da se je to zgodilo, kakor kaže iz lastne inicijative Nj. Veličanstva, ravno ko ni na Dunaji ne predsednika ministerstva ne ministra notranjih zadev. Se ve, da Nj. Velič. bi moralo pred posvetovati se z prusaki in jih za dovoljenje prašati. — Naši ustavoverci in prusaki slutijo, da bi znalo to biti znamenje, da Nj. Velič. hoče porazum s Čehi napraviti in to brez njih; to jih grize in peče. — Zadnji, skrajni čas bi bil, da se to zgodi. Politiško obnebeje nič dobrega ne kaže.

Vlada ima neki dokaze v rokah, da *internacionala* v Avstriji kuje skrivno zaroto; zaprla je glasovitega internacionalca Schen-a, ko se je bil podal v takih namenih iz Dunaja v Prago. — Mrzenje med Prusijo in Avstrijo kaže se vedno očitniši. — Na jugo — vshodu črni oblaki. — Vojska ali tu ali tam je skoraj gotova. Ni čuda, da se bo skušalo pomiriti se z zatiranim, tlačnim češkim narodom — Čehi, prevečkrat izneverjeni, sicer za zljaj veliko se ne nadejajo, vendar edina njih nada je še Nj. Veličanstvo, do ktereja jim je ustavoverna vlada, posebno ministerstva predsednik knez Ad. Auersperg, zagrizeni sovražnih Čehov, bila pot zaprla. Bomo vidili, kaj bo s tega.

bička, ampak le zveličanje njih duš; temveč oni so tudi vedno pripravljeni pomagati pri delu, kjer in kar morejo, in letos so uže, lotivši se dela, nekaj pridelali, a koravno ne še dovolj, da bi mogli vsi ob tem celo leto se preživeti. Čč. oo. misijonarji se zraven tega tudi v istem Aldeamento-u odprli šolo, ktero uže obiskuje 70 učencev, in ki obeta mnogo bodisi za zboljšanje pravosti, bodisi za omiko in potrebne uke.

O neprecenljiva cena predrage krvi našega Odrešenika! O čuda božje besede! O spodbudiven zgled zares apostoljkega zatajevanja pravih služabnikov Gospodovih! O prečudna moč prave krščanske ljubezni!

Priporočite Vašim dobrim bratom, naj ne jenjajo moliti za spreobrnjenje teh abozih nesrečnih divjakov, pa tudi za mene, ki Vam to pišem.

Br. Cassiano da Comacchio
kapucin. misijonar.

Deželni zbori bodo se odprli 15. septembra, Goriški in Tržaski zaradi trgatve že sredi avgusta meseca. Pravijo, da so bili zaradi tega vsi c. k. deželni namestniki poklicani na Dunaj, da dobijo instrukcije o tem; bilo bi to še prezgodaj. Verjetniši pa je, da pravi vzrok tega so upeljava konfesijskih postav in notranje žugajoče homatije. Nezadovoljnost nenemških narodov začelo je vlado skrbeti.

O izvrševanju novih verskih (konfesijskih) postav, zagotavljajo vladni listi čedalje bolj, da vlada se bo skrbno ogibala razpora se škofi. Vlada ima priložnost pokazati, kako misli o tem, zdaj ko je škof Tridentinski prisilil liberalnega duhovna Prato-a k preklicu, in ker to namerava tudi rusinski metropolit in nadškof Sembratovicz proti onim svojim korarjem, ki so za konf. postave glasovali. — Liberalni listi vlado silijo in jej grozijo, naj svojo moč pokažejo proti škofom, kakor dela Prusija, drugače ji bodo nasprotovali, vlada se pa umika.

Volitve za dež. zbor na Českem bodo 3. in 6. julija. Porazumljenje med Mlado in Staročehi ni se vresničilo in akoravno letos že petikrat volijo, Mladi hočejo svoje kandidate staviti — v prid ustavovercem.

Naš cesarjevič nadvojvoda Rudolf biva od 15. t. m. v Krems-u, da se praktično izuri v vojaških vajah. Cesarska rodovina imela je sopet priložnost, prepričati se o domoljubji nemških liberaluhov prusakov, ki so namerovali med avstrijske zastave tudi pruske postaviti in ki niso hoteli udeležiti se slovesnega sprejema zato, ker cesarjevič se poslužil za tri dni poslopja ondašnjega — župnika.

Vnanje džrave. Nemško. Pruska prekanjenost in neznačajnost se je sopet v lepem svitu pokazala. Okradena sta poslanca avstrijski in angleški; med drugo robo ukradli so tudi skrivna, važna pisma. Oile Viljelm, car nemški se zaradi tega neki hudo jezi. Ko bi mu kdo verjel! — Take tatvine pri diplomatih Prusom niso nenavadne.

Francosko. Med skrajnimi republikanci in privrženci Napoleon-ovimi v nar. skupščini in zunaj nje je hudo sovražstvo nastalo. Temu vzrok že deloma skrivna agitacija bonapartističnih agentov, deloma radikalnega Gambetta surovi napad v skupščini. Zunaj zbornice je med strankama celo do tepeža prišlo. Škandali veliki so se godili. — Narbrze bo nar. skupščina republiko stalno razglasila.

Španisko. Poveljnik rep. armade general Concho je začel vender enkrat Karliste napadati. Karlisti so sploh močnejši, le topov imajo premalo.

Italijansko. Velik kat. shod je bil v Benetkah od 12. 16. t. m. Sv. Oče, papež Pij IX. nasiopijo 21. t. m. devetindvajseto leto svojega vladarstva. Po vsem kat. svetu se delajo za ta dan velike slovesnosti.

Domače novice.

(Cerkvena slovesnost.) V sredo 10. junija so visoko častiti gospod And. Jekše dekan kobariški, slovesno blagoslovili ogeljni kamen za novo cerkev v Borjani.

(Umrla sta:) V. č. g. Jožef Calligaris fajmošter v Terzo-i 16. t. m. in č. g. Anton Malič, vikar v Št. Ferjanu 17. t. m. v topličah v Tržiču (Monfalcone). R. I. P.

Razne vesti.

— „Šolski bratje“. V začetku leta 1873 imela je družba šolskih bratov (Frères des écoles chrétiennes) na Francozskem 1344 po po okoljščinah tri- štir- pet- in več razrednih šol. 7864 bratov je učilo in 325.531 učencev je hodilo v šolo, med njimi bilo je 31.858 odrasčenih in 4779 vojakov, ki so večerno šolo obiskovali od 8—10 ure. Vrh tega imela je družba po francozskih nasebah 41 šol z 209 brati in 6762 učenci, v nefrancozskih deželah, posebno po misijonih, pa 1819 bratov in 66.085 učencev.

— Za župana v Rihenbergu je starašinstvo enoglasno izvolilo Andreja Robič-a moža prebrisane glave, ki je razun zadnjih treh let pred zaporedoma županoval. Čestitamo!

— Procesije na sv. Goro iz Kanalske dehantije zadnjo nedeljo ni bilo zaradi slabega vremena. Ker ljudstvo procesijo silno želi, nadejati se je, da jo bodo kako drugo primerno nedeljo držali, ako je mogoče.

Listnica uredništva. — G. V. prihodnjič.

Javna Zahvala!

Podpisani občinski zastop si šteje v prijetno dolžnost javno hvalo izreči vsim dobrotnikom, pa tudi vsim, ki so k slovesnemu blagoslovljenju naše nove cerkve kaj pripomogli.

Pred vsim se zahvalujemo za visokodušni dar Nj. veličanstva presvetlega, cesarja Ferdinanda in cesarice Marije Ane, ki sta v ta namen podariti blagovolila 500 gl. P. n. dekanu, častiti duhovščini, pevodju in pevcem in vsim drugim dobrotnikom — stokrat Bog plačaj!

Na Kamnem dne 16. junija 1874.

Anton Berginc l/r. podžupan.
(L. S.) Anton Gabersčik l/r. načeln.
Janez Sovdat l/r. stareš.

Borsni kurzi na Dunaji 18. junija.

	gl. kr.
Enotni drž. dolg. v papirju . . .	69.45
„ „ „ „ srebru . . .	74.85
Drž. posojilo leta 1860 . . .	108.—
Akcije narodne banke . . .	993.—
Kreditne akcije . . .	220.25
London . . .	111.90
Napoleon d'or. . .	8.93
Cekini . . .	—
Adžjo srebra . . .	106.20

Tržna cena.

	gl. kr.
Pšenica . . .	3.68
Rež . . .	2.10
Ječmen . . .	3.84
Oves . . .	1.50
Koruza . . .	2.57
Ajda . . .	—
Krompir . . .	—
Seno . . .	1.05
Slama . . .	—80

Oznaničnik.

— Od leta 1767 —

Svetinja za napredek

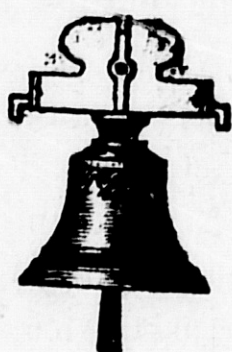
Svetinja za zasluge

ALBERT SAMASSA

c. kr. dvorni zvonar,

izdeljevalec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja
v Ljubljani

priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebščino, kakor jarmi, ojuice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže, zamaore en mož zvoniti; dalje priporoča

vse vrste

brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike
iz medenine, ventile, šravbe itd. itd.

po naj nižji ceni

Občinam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno
orodje lahko emislijo, privolim plačevanje
v obrokih.

Diploma pripoznanja

Diploma pripoznanja